

K básnickej zbierke Jaroslava Balvína STRUKTURY

Monika Farkašová

Básne o svete, ako o celku a časti..

Krásna umelecká fotografia na úvod...vystihol by ju názov „*Žiarivý a prenikajúci slnečný pohľad*“. Slnko pripomína doslova „žiarivý“ a „penikajúci pohľad Božského oka“, ktoré prenikne skutočne všade...aj do tých najtmavších miest...bdie nad všetkými...nad celým svetom...a aj keď je skryté a nevidíme ho, vyjde spoza mrakov nečakane, aby ožiarilo náš svet a presvedčilo sa, či je všetko tak, ako má byť...

Z ČEHO SE SKLÁDÁ SVĚT? I., II., III.

Výstižne je uvedené, že sa jedná o *Básne o svete, ako o celku a časti..* V podstate všetko má svoj základ, a každý celok tvoria časti. V zbierke je zaujímavo podaný postupný vznik danej básne, tak ako vznikala po častiach až do konečnej (celkovej) podoby s uvedením dátumu a času. Takýmto spôsobom vzniká v podstate každé básnické dielo. Básnik tvorí svoje dielo postupne...upravuje ho, mení a dopĺňa, až kým nie je úplné.

Na mieste je otázka a následná odpoveď:

Z čeho se skládá svět?

No přece ze zidek

A také z kamení.

A také z lidského trápení.

A také ze struktur.

Spomína sa tiež, že bez ľudskej práce, ľudského potu, trápenia a bolesti by náš život nebol taký, aký je. Preto je významná úloha každej profesie, od robotníka, umelca, vojaka či filozofa. A práve básnici sú tí, ktorí vyzdvihujú význam, podstatu a zmysel existujúcich štruktúr v našom svete.

STRUKTURY HVĚZD I., II., III.

Krásna báseň, kde sa hviezdy *vynárajúce sa z temného vesmíru* prirovnávajú k *dávnym svetom*“, ktoré niekto *zapálil a doposiaľ horia*. Krása hviezd a ich štruktúra bola a je neustálou

inšpiráciou. „*Hviezdne štruktúry*“ fascinovali a inšpirovali od dávna všetkých ľudí, nevynímajúc filozofov ako napr. Immanuela Kanta. Konkrétne sa tak uvádza tzv. *mravný zákon*, ktorý by mal byť v každom z nás. Báseň je uvedená v troch častiach, kde každá z nich je jedinečná, doplnená, upravená a podaná z trochu iného - prínosného pohľadu.

FÍK I., II., III.

Tematicky zasahuje až do ľudských dejín, kde sa básnik takpovediac filozoficky pozastáva nad vybraným úsekom biblického príbehu Adama a Evy. Záhad a neobjasneností v histórii je nespočetné množstvo.

V tomto prípade je kladená filozoficky podnetná a záhadná otázka: *Jablko Nebo Fík?*

SÍŤ I., II., III., IV. / RYBA I., II.

Ryba je symbolom Viery a Života. V reálnom živote však ryby sú tie, ktoré končia nakoniec v sieti rybára...ako sa uvádza, „*rybár je subjekt, a ryba je objekt*“. K chyteniu rýb slúži práve sieť – prostriedok a jej štruktúra. Dôležitý je však aj „*rybárov rozum, srdce, ruky a duša*“ a *stanovený cieľ*. K tomuto všetkému je výstižné prirovnanie rýb - symbolov novej viery k miliónom ľudí, ktorí uviazli v „*rybárskej sieti*“ apoštola Petra. Je úchvatné, ako táto *malá rybárska sieť pokrýva a dobýva celý svet*. Takýchto sietí rôzneho druhu je na svete niekoľko...každý človek sa do nejakej tej siete v živote „*chyť*“.

*Svatý Petr
Lovil ryby
jako symboly
nové víry do sítí,
ve kterých
uvízla jedna miliarda lidí.
...Ta malá rybářská síť
Pokrývá svět
Dobývá svět*

V tejto ako aj v ostatných básňach sa mi veľmi páči spôsob podania básne, ktorý rytmicky a významovo zdôrazňuje jednotlivé slová.

SVĚTY I., II., III.

Veľakrát v živote snívame, hľadáme niečo, čo je nereálne a nevšimame si možnosti, ktoré máme často na dosah ruky. Uniká nám reálny život, ľudia okolo nás...často sú to práve tí najbližší, v rodine..., priatelia...niekedy sa človek uzatvorí a žije v „svojom svete“. Mali by sme vychutnávať v živote každý moment, tešiť sa aj z maličkostí a vo všetkom hľadať niečo dobré a krásne, čo pomáha budovať naše šťastie. Je potrebné k tomu využiť každej príležitosti a vážiť si ľudí, ktorí sú tu s nami. Nečakať, kedy niekto tu bude pre nás, ale byť tu pre ostatných.

Možná by stačilo

Kdybychom zůstali

Na

MATICĚ ZEMI.

a jejími vesmíry se nechali unášet.

Protože Země má tolik vesmírů, že sotva tomu kdokoli věří.

Každý človek je jedinečný, nikto nie je bezvýznamný...v každom tlie nekonečný potenciál ... nikoho nemožno podceňovať. Človek je tiež zraniteľný a citlivý, má srdce a dušu a aj keď je pánom nad všetkým tvorstvom, práve mravný zákon a Zákon Boží by mal človeka viesť k tomu, aby neničil svet, svoje dielo a ľudí okolo seba. Pretože trpí a následky nesie koniec koncov on sám - zničí seba samého. Ako sa píše:

Protože každý z nás je vesmír se svými mořia se svými hoři,

Se vším, co v nitru, na srdci i na duši, více či méně, hoří.

....

A člověk je ten, který, ačkoliv pánem je vesmírů mnohých,...

A aby nezbořil vše, čemu sám věří, chtělo by to uvěřit, že každická struktura je jako

ZÁKON BOŽÍ.

...A kdybys ho zničil

Zničíš i strukturu svoji.

Fotografia na záver zobrazujúca narážajúce morské vlny o kamene na pobreží ukončuje zbierku tak,

ako more ženie svoje vlny a lode k pobrežiu – koncu svojej cesty. Vlny roztriešťujúce sa o kameň hovoria o tom, že všetko – náš život, každé naše dielo ... má svoj koniec.

Bc. Monika Farkašová, Ústav romologických štúdií, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva,
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Slovenská republika